

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТІВ

Грігор'єва Ірина,
Дорогейко Любов,
Лук'яненко Марина

Викладачі

Комунального закладу освіти

Полтавський базовий медичний фаховий коледж

Полтавської обласної ради

м. Полтава, Україна

Анотація: У статті розглядається досвід використання дистанційного навчання при вивченні предметів та перераховуються засоби нових інформаційних технологій, які забезпечують студентів різноманітними засобами сучасного навчання.

Ключові слова: дистанційна освіта, інформаційні технології, дидактичний цикл, самоорганізація, самоконтроль.

Дистанційне навчання це нова форма освіти, яка здатна задовольнити потребу користувача у здобутті нових знань незалежно від місця його знаходження відносно навчального закладу. Крім того, це навчання, яке дозволяє студенту самому встановлювати розпорядок дня, тобто дає можливість займатися у будь-який час доби протягом тижня і виконувати програму курсу в установленому порядку.

Дистанційне навчання забезпечує можливість вчитися, коли студенту це зручно, у тому темпі і в такі терміни, які він обирає для себе. При цьому не потрібно витрачати час на дорогу. Дистанційне навчання у сучасному світі здійснюється за допомогою новітніх технологій, які створюють сполучну ланку між студентом і викладачем, яких можуть розділяти тисячі кілометрів, і

забезпечують можливість щоденного спілкування.

Розвиток дистанційного навчання став можливий лише з розвитком інформаційних технологій. Сучасними засобами дистанційного навчання є електронні тексти, вебінари, комп'ютерний тренінг, мультимедіа, телебачення, радіо, віртуальна реальність, моделювання, телеконференції, електронна пошта.

Не слід забувати, що дистанційне навчання повинно відповідати всім вимогам методики вивчення предмету.

Найпоширеніший спосіб організації дистанційного навчання, пов'язаний з використанням комп'ютерних телекомунікацій в режимі електронної пошти, телеконференцій, інших інформаційних ресурсів регіональних мереж, а також мережі Інтернет. Така організація передбачає можливість використання новітніх засобів телекомунікаційних технологій, у тому числі і мультимедійних, усіх інформаційних ресурсів Інтернету, включаючи відео- та аудіо-конференції.

Вивчаючи вітчизняну та зарубіжну теорію і практичні методи дистанційної освіти я відзначила для себе такі характерні особливості, які притаманні їй:

«Гнучкість». Студенти займаються в зручний для себе час, у зручному місці і темпі. Кожен може вчитися стільки, скільки йому особисто необхідно для засвоєння курсу дисципліни і отримання необхідних знань.

«Модульність». В основу програм дистанційного навчання закладається модульний принцип. Кожна окрема дисципліна, яка засвоєна студентом, відповідає за змістом певній предметній області. Це дозволяє з набору незалежних навчальних курсів формувати навчальний план, що відповідає індивідуальним або груповим потребам.

«Паралельність». Навчання може проводитися при поєднанні основної професійної діяльності з навчанням, тобто "без відриву від виробництва".

«Далекодієвість». Відстань від місця знаходження студента до освітньої установи не є перешкодою для ефективного освітнього процесу.

«Асинхронність». Передбачає той факт, що в процесі навчання викладач

і студент працюють за зручним для кожного розкладом.

«Рентабельність». Під цією особливістю мається на увазі економічна ефективність дистанційної освіти.

«НІТ» (Нові інформаційні технології). Засобами дистанційного навчання виступають усі види інформаційних технологій, але переважно нові інформаційні технології (комп'ютери, комп'ютерні мережі, мультимедійні системи і т.п.)

«Соціальність». Дистанційне навчання знімає соціальну напруженість, забезпечуючи рівну можливість отримання освіти незалежно від місця проживання і матеріальних умов.

«Інтернаціональність». Дистанційне навчання забезпечує зручну можливість експорту та імпорту освітніх послуг.

Перераховані особливості визначають переваги дистанційної освіти перед іншими формами отримання освіти, але, одночасно, пред'являючи певні специфічні вимоги як до викладача, так і до студента, ні в якому разі не полегшуючи, а часом збільшуючи трудовитрати і того, й іншого.

Успішність дистанційного навчання залежить від ефективної його організації, від керівництва самим процесом і майстерності викладача, що бере в ньому участь. Вивчення дисциплін за допомогою дистанційного навчання має свою специфіку і особливості, які дозволяють значно розширити види навчальної роботи порівняно з традиційним навчанням. Звичайні лекції можуть бути замінені відеолекціями, слайд-лекціями; місце практичних занять займають індивідуальні комп'ютерні тренінги та лабораторні заняття; підсумковий контроль можна здійснювати за допомогою колективного тренінгу, тест-тренінгу, заліку, іспиту тощо.

Під час вивчення предметів у вищих навчальних закладах, коли кількість годин стрімко зменшується, що призводить до збільшення самостійної роботи студентів, дистанційне навчання необхідне як для викладача, так і для студента, так як поліпшить вивчення і ступінь засвоєння самостійно опрацьованого

матеріалу.

Для здійснення дистанційного навчання будь-якого предмету необхідно подбати про мультимедійний супровід курсу, що викладається у вищому навчальному закладі. Такий курс дозволяє поєднувати в собі теоретичну, практичну і контролюючу частини і забезпечувати неперервний дидактичний цикл. Він може містити текстову, графічну або відео-інформацію та способи інтерактивної взаємодії з нею.

Однією з найважливіших проблем вивчення предметів в системі дистанційної освіти є якість самого процесу. У більшості випадків вона визначається рівнем засвоєння теоретичного матеріалу, який студент отримує при самостійному читанні слайд-лекцій. Не секрет, що деякі студенти відкладають цю роботу на «кращі часи», а іноді і зовсім не читають лекцій. Щоб усунути такі недоліки, необхідно організувати постійний і діючий контроль за допомогою спеціально підготовлених тестів з різних тем. Поряд із звичайними тестами із завданнями закритого типу (одне питання – чотири відповіді, встановлення відповідності, послідовності), доцільно застосовувати і такі форми контролю, які б дозволяли давати при тестуванні розгорнуту відповідь. Особливо це стосується завдань для заліків та іспитів.

Необхідно відзначити, що при дистанційному навчанні значно збільшується навантаження студента самостійною роботою. І тому викладач має завдання координувати цю роботу, планувати і розробляти спеціальні завдання і рекомендації.

Окрім основної навчальної мети, технології дистанційної освіти дозволяють допитливим студентам дистанційно брати участь у наукових конференціях, спілкуватись на наукових форумах і віддалено обмінюватись результатами своєї дослідницької роботи.

Дистанційна освіта, безсумнівно, має свої переваги перед традиційними формами навчання. Вона вирішує психологічні проблеми студента, знімає часові та просторові обмеження, проблеми віддаленості від кваліфікованих

навчальних закладів, допомагає вчитися людям з фізичними вадами та

неординарними особливостями, розширює комунікативну сферу студентів і викладачів.

Узагальнюючи вищенаведене, хочу підкреслити основні переваги дистанційної освіти:

- підвищення якості освітнього процесу за рахунок орієнтації на використання автоматизованих навчальних і тестових систем, завдань для самоконтролю і т.п.;
- оновлення методичного забезпечення навчального процесу;
- підвищення творчого та інтелектуального розвитку студентів завдяки самоорганізації, прагненню до знань, умінню взаємодіяти з комп'ютерною технікою і самостійно приймати відповідальні рішення;

Нові інформаційні технології забезпечують студентів різноманітними сучасними засобами навчання. Крім традиційних навчальних посібників і конспектів студентам пропонуються:

- комп'ютерні навчальні програми;
- електронні навчальні посібники;
- комп'ютерні системи тестування і контролю знань;
- електронні довідники;
- навчальні аудіо- та відео-матеріали;
- інформаційні матеріали.

Усе це підвищує якість навчання, контроль знань, прискорює вивчення, засвоєння навчального матеріалу. В основу дистанційного навчання закладені педагогічні технології, самостійність у самоосвіті студентів, поєднання різних форм і методів взаємодії викладача і студента. Досвід нашої роботи зі студентами показав, що дистанційний спосіб навчання є досить ефективним для вивчення предметів у коледжі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дистанционное образование // Проблемы информатизации высшей школы.

Бюллетень. - 1995. - № 3. – С. 20 – 31.

2. Дистанционное образование.

Лекции <http://www.iet.mesi.ru/dis/oglo.htm>.

3. Домрачев В.Г. Дистанционное обучение: возможности и перспективы // Высш. образ. в России. – 1994.- № 3. С. 10 – 17.

4. Интерактивные информационные технологии на основе Web- серверов и систем компьютерной видеоконференцсвязи / Никитин А.Б., Синегал В.С., Сороцкий В.А., Цикин И.А.//ДО.-1998.-№1- С.26 – 31.

5. Открытое и дистанционное обучение: тенденции, политика и стратегии. – М.: Изд. ИНТ. – 2004.- 13 с.

6. Полат Е.С., Петров А.Е. Дистанционное обучение каким ему быть? <http://distant.ioso.ru/library/publication/razvitie.htm>.

7. Стефаненко П.В. Дистанционное обучение в высшей школе: – Моногр. – Донецк: ДОННТУ, 2002. – 397 с.

8. Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г. та ін. Технологія створення дистанційного курсу. Навч. посібник / За ред. В.Ю. Бикова та В.М. Кухаренка. – К.: Міленіум, 2008. – 324 с.